

Hướng dẫn các biện pháp diệt chuột bảo vệ cây trồng

1. Tác hại của chuột:

Chuột là đối tượng nguy hiểm trong sản xuất nông nghiệp.

- Chuột cắn phá hầu hết các loại cây trồng, đặc biệt là cây lương thực và rau màu, phá hại các công trình xây dựng, thủy lợi, kênh mương.....

- Chuột cắn phá các đồ dùng vật liệu, thức ăn trong nhà, hàng hóa bảo quản trong kho...

Ngoài ra chuột còn là môi giới truyền bệnh truyền nhiễm nguy hiểm cho người như dịch hạch, sốt vàng....

2. Đặc điểm sinh học và gây hại của chuột:

- Chuột là loại ăn tạp, thức ăn chủ yếu là thực vật xanh như lúa, ngô, ngũ cốc, hạt giống mới gieo trồng...Ngoài ra, chuột còn ăn cả cá con, cua, ốc...

- Đặc trưng cơ bản của chuột là có răng cửa phát triển và có khuynh hướng mọc dài; chuột phải cắn phá liên tục để mài răng và trong nhiều trường hợp chuột cắn phá nhiều hơn là ăn. Do đó, các loại vật liệu dùng làm môi phải hấp dẫn chuột và cần thay đổi để tránh nhàm chán.

- Chuột có thính giác, khứu giác, vị giác rất phát triển và có tính đa nghi. Do đó khi đặt bẫy cần đặt sát chân tường, bờ ruộng, trên đường mòn quen thuộc chuột hay qua lại; khi đánh bả cần cho chuột ăn môi không có thuốc độc trước 2 - 3 ngày, rồi sau đó mới trộn thuốc vào bả để tránh hiện tượng “nhát bả”.

- Chuột rất mắn đẻ, sau ba tháng tuổi chuột bắt đầu sinh sản. Mỗi năm chuột đẻ từ 3 -4 lứa, mỗi lứa 6- 8 con. Nếu không tiêu diệt, một cặp chuột bố mẹ sau một năm sinh sản ra đàn chuột trên 2.000 con.

- Chuột thường sống trong hang, dưới đất, nhất là ở bờ ruộng lúa, vào giai đoạn lúa làm đòng - trổ bông và trong khi mang thai, sinh sản, chuột mẹ không ra ngoài kiếm ăn khoảng 10 - 15 ngày, lúc này biện pháp như đào bắt có hiệu quả, nhưng khi lúa trổ - chín, chuột rời hang, vào sống trong ruộng, do đó, các biện pháp như đào bắt, bẫy ở giai đoạn này hiệu quả kém.

- Chuột rất nhanh nhẹn, leo trèo, đào đất nhanh; chuột bơi lội giỏi nhưng không thích nước.

- Chuột chủ yếu hoạt động và gây hại vào ban đêm, chuột phá hại mạnh ở những diện tích cây trồng gần khu dân cư, bìa rừng, gò đồng, bãi hoang...

3. Biện pháp phòng trừ chuột:

Diệt chuột cần phải tiến hành thường xuyên, liên tục, với sự tham gia của nhiều người, bằng nhiều biện pháp.

3.1. Xác định thời điểm tổ chức các đợt diệt chuột: Tập trung vào những đợt:

- Đầu vụ (thời kỳ đổ ải, làm đất);

- Sau trận mưa lớn hoặc sau các trận lũ lụt chuột còn đang sống co cụm ở những nơi đất cao.

- Từ đầu đến giữa vụ sản xuất; đối với cây lúa sử dụng các biện pháp phòng chống vào trước thời kỳ làm đòng, ở thời kỳ này biện pháp đào hang bắt chuột có hiệu quả cao vì chuột cái đẻ - nuôi con.

3.2. Nguyên tắc cơ bản phòng chống chuột: Chủ động, đồng loạt, đúng thời điểm, đúng phương pháp, liên tục.

3.3. Các biện pháp trừ chuột:

a. Biện pháp canh tác

- Vệ sinh đồng ruộng: Phát quang bờ bụi, làm sạch cỏ ven bờ, tìm và phá ổ chuột ngay từ đầu vụ, thu dọn rơm rạ sau thu hoạch để hạn chế nơi cư trú của chuột.

- Sản xuất theo thời vụ tập trung, thu hoạch đồng loạt nhằm cắt đứt nguồn thức ăn; đồng thời kết hợp với tổ chức diệt chuột đồng loạt.

- Giữ mực nước cao thích hợp vào giai đoạn lúa đòng - trở để hạn chế chuột hại hoặc làm tổ ven bờ.

b. Biện pháp thủ công

- Đặt bẫy: Dùng các loại bẫy như bẫy kẹp, bẫy lồng, bẫy bán nguyệt, bẫy ống tre, bẫy lật, ruộng bẫy cây trồng (ruộng rào lưới nylon kết hợp đặt bẫy hom)... để bắt chuột.

- Đào bắt: Nên tổ chức ở đầu vụ sản xuất. Tìm kiếm các hang ổ của chuột để đào, kết hợp với đổ nước vào hang, hun khói, dùng lưới, hom giỏ hoặc dùng chó để bắt chuột. Lưu ý tránh làm sạt lở công trình thủy lợi, đê, kè, cống...

c. Biện pháp sinh học

- Bảo vệ và cấm săn bắt các động vật là thiên địch của chuột như rắn, rắn, chim cú mèo, chim cú lợn...

- Khuyến khích nuôi mèo, chó săn để phát hiện hang chuột và diệt chuột.

d. Biện pháp dùng thuốc và bả

- Bả diệt chuột sinh học (ví dụ như thuốc Biorat): đặt theo lối đi, cửa hang... những nơi chuột hay lui tới. Lưu ý: Khi mở gói bả ra thì nên dùng hết một lần, nếu để lại sẽ mất hiệu lực.

- Thuốc sinh hóa, hóa học: Có thể dùng các loại thuốc như Racumin, Killrat, Ratkill... trộn với thức ăn chuột ưa thích như thóc ủ mầm, gạo rang, bắp, tôm, cua... làm bả diệt chuột (những thuốc đã làm thành bả sẵn thì không cần trộn môi). Bả nên đặt vào chiều tối trên những tấm lá, giấy nhựa và hôm sau phải thu dọn sạch sẽ.

*** Lưu ý:**

- Thuốc hóa học trừ chuột rất độc nên khi dùng phải thông báo, cấm bả cho mọi người trong vùng biết, kiểm tra quản lý bả chặt chẽ để đảm bảo an toàn cho người, vật nuôi và môi trường.

- Xác chuột hoặc những động vật khác chết do bả độc phải thu gom để chôn vùi sâu với vôi trong đất.

- Nghiêm cấm việc dùng điện để bẫy chuột.